

zpirea ши възна виедзире днтре четъденї, есте арта чеа маї пе дивинсь ал Молдовенїлор.

„Іар дакъ, вре о дїнеоаръ, дзпре воїнда челїї де сѣс, Богдан ар мзрі, де тоарте фїреаскъ, сеаѣ дн ръзвоїѣ лп-тъндѣсе, пентрѣ пъшъптъл ачеста, ши пѣ ар лѣса леѣїїт мо-щеан, кънд Петрѣ ва фї дн вїеацъ, атънчї, ши пѣмаї атънчї, днсь те цїзрѣ днаїнтеа лїї Dзмнезеѣ ши дн фїїнда Сфїнѣїї сале Мітрополїтълїї, сѣ шерѣї ла дрептате (дїванъл църїї чел шаре) днфъдошїнд воерїлор зрїкъл ачеста печеглїїт де мїне, къ инелъл меѣ, че цъл даѣ ка о мъртърїе ши спре семнъл драгостїї че цам пѣртат, ши сѣ чеї дрептате сѣпъ-їндѣте ши тѣ ши Петрѣ ачелор хотъръте де дъншїї, іар пѣ-пѣ атънчї, днсь дн адънкъл їнїмеї тале сѣ фїе днгронат ачест мїстер, пентрѣ а та лїнїще ши а църїї овщецїї, ачаста о черѣ ши цїї поронческ мзрїнд, ка Domn ши ка пърїнге фїзлї тѣѣ. “

Челеланте, а лїї Петрѣ към аѣ тръїт ел дозъзечї де анї ши маї вїне ка ощеан ши пѣскарїѣ, ши към аѣ венїт времеа де с'аѣ декларат ши с'аѣ алес де Domn Молдовеї Кронїчїї дн маї мѣлте кїпзрї о аратъ дн скрїерїле лор, зрмънд дзпре ел Domniea лїї Стефан.

ПАРТЕА XV.

Деспре а 4-а реформъ дн Молдова.

22. СТЕФАН А16. СЕАѣ А1 7. НѢМІТ ЛЪКЪСТЪ 1539.

Рѣдїкъндѣсе ачеста ла сказнъл Domnieї Молдовеї де къ-трѣ Сълтан Солеїман днсьншї, прекъм с'аѣ зїс маї днаїнте, л'аѣ днтовъръшїт ла днтоарчере пѣпъ ла тречїреа Дзпърїї къ тоатъ чїнстеа, фїїнд днсь къ атънчї аѣ спорїт Сълтанъл

вѣрѣ цѣрїи рѣдїкѣндѣла ла зече шїї de галвїнї кѣ прїїміреа лї Стефан, аѣ фост сїлїт ачеста а дїпїла попорѣл кѣ фоарте греле дѣрї шї пентрѣ кѣ ера от вѣрсѣтор de сїнѣ мѣлїї дїп вберї аѣ оторѣт, тїнд пре зпїї кѣ дїпсшї тїна са.

Дїп зїлеле лї апої аѣ зрматшї mare фоамете дїп Молдова дїп прїчина мѣлїї лѣкѣстелор че пѣвѣлїсѣрѣ асѣпра пѣтїп-тѣлї шї аѣ прїпїдїт маї тоатѣ roada дїп царенї, дар пентрѣ кѣ ера престе мѣсѣра omїneasкѣ de крѣд п'аѣ domnit маї мѣлїт ѣекѣт дої апї шї л'аѣ зчїе дїп сомп воерїї лї дїпсшї дїп Сѣчеава апѣме, Гѣнещї, Арѣзрещї, Мїхѣл Хатманѣл, Логофѣтѣл Тротѣшанѣл шї алїї, кеар кѣ дїпвоїреа цѣрїї, кѣрїеа пѣ іаѣ фѣкѣт кѣт аѣ domnit нїчї зп фел de адїсторїнѣ.

23. DOMNIA Лї АЛЕКСАНДРѣ АЛ З. КОРНЕА 1540.

Дѣпре Стефан Воевод аѣ алес Domn воерїї пре Корнеа Портарїл, че ера дїп сѣракѣ оріїнѣ, маї дїтїѣ копїлѣ de касѣ ла Мїхѣл Спатарїл апої пѣмїндѣсе портарїѣ четѣдї Сѣчеава, маї пре зрмѣ с'аѣ алес Domn кїнд с'аѣ шї тїтлїт de Александрѣ Воевод, дар лѣцїндѣсе ворѣа кѣ Поарта вре сѣ ордѣдѣаскѣ Domn іарѣш пе Петрѣ Воевод Рареш, аѣ скрїе Александрѣ Воевод лї Фердинанд Рецелї Дїгарїеї черїнд адїстор de ла дїпсѣл асѣпра лї Петрѣ Рареш, дес-пре каре зрмаре а са дїкредїнѣнѣдѣсе Сѣлтанѣл Сѣлеїман шї кѣ вое а сѣ зпї кѣ Дїгѣрїї дїп протїва воїнѣї лї, п'аѣ зѣвѣвїт апї рїндї пре Петрѣ Рареш Domn цѣрїї Молдавїеї, трїїмедїндѣл дїп дїпрезпї кѣ зп Іврохор шї кѣ оцїї ка с'ѣл ашезе дїп скѣзпѣл стрѣмошеск апої Мїхѣл Спатарїл шї чїелалїї воерїї дїп партїда лї Александрѣ Воевод темїндѣсе de зрїеа лї Петрѣ с'аѣ сѣфѣтїт шї л'аѣ зчїе пре сѣпїпѣл лор Александрѣ Воевод dom-

nind пре пздіне лѣні ші аѣ а лергат а се къртени ші а .лнтімпі-
на пре Рареш.

DOMNIA A DOXA ЛѢІ ПЕТРЪ ВОЕВОД АЛ 5. РАРЕШ 1540.

Benind Петрѣл Водѣ .лн Молдова іарѣші Domn, .лндатѣ кѣм
аѣ ацїис ла Іврїла. л'аѣ .лнтімпінат воерїї чї се порні-
серѣ спре ачеаста, дар ел .лнцѣлегѣнд вікленїеа лор, шї не
омїноаса фаптѣ че сѣвршїсѣ, .лнтѣ кѣ аѣ оморѣт пре Сте-
фан Воевод апої пре Александрѣ Воевод Корнеа, шї ел аѣ пѣс
de іаѣ тѣет пре дѣншїї ка пре нїще зчїгашї шї рѣзврѣтїтор, сосїнд
дечї ла тронѣл рѣндзїт, і с'аѣ поропчїт de Поартѣ сѣ калче Ѣнгар-
їеа, шї аша .лнтрѣнд кѣ оцїле .лн трѣнса аѣ жефѣїт омаре пар-
те de пѣшѣнт кѣ Радѣл Паїсѣе Воеводѣл Валахїеї дїнпрежѣл,
.лнсѣ .лнпѣчелзїндѣсѣ Ѣнгерїї кѣ Тѣрчїї .лндатѣ, с'аѣ .лнторс
.лнтрѣ але сале фѣрѣ а маї зрїта рѣзвоїзл.

Ачеста аѣ zїdїт Monastїrea Поврота, прекѣм шї Молдо-
вїца че поѣл, аѣ порїїт а zїdї Monastїrea Рѣлїкѣ, аѣ шѣлѣ-
їт Monastїrea Добровѣдѣл, аѣ фѣкѣт zїdїѣ .лнпрежѣрѣл Кѣп-
рїелїї, шї аѣ zїdїт шѣлте вісерїчї de пїатрѣ, ла Баїа,
ла Хѣрлѣѣ шї ла алте локзрї, .лнтрѣ тоате зрїтѣнд
пїлдеї татѣлї сѣѣ лѣї Стефан чел Маре атѣт .лн енерѣїе
кѣт шї .лн дрептатеа цїздекѣцїлор, шї .лн аче маї кѣ лзаре
амїнте аскѣлѣрї шї прїїмїрї de жѣлзїрї асѣпра стрѣшѣлѣ-
цїлор зрїмате, ка зн адїѣрѣт дар шї кѣ кемаре de Domn аѣ фост
кondѣс спре ачеастѣ треапѣ, сѣлѣлїнд 7 анї апої с'аѣ сѣ-
вѣршїт дїн віеадѣ шї с'аѣ .лншортѣнтат .лн Monastїrea Пѣт-
на лѣсѣнд дої фїї пре Ілїеш шї пре Стефан.

24. DOMNIEA ЛѢІ ІЛІЕШ ал 2-ле 1547.

Дѣнѣ моартеа лѣї Петрѣ Воевод аѣ рѣдїкат воїерїї пре

фїѣл лѣи Іліеш ал 2-ле ла скажѣл стѣпѣнірії кѣ дитѣріеа шї а дѣналтеї Порці, ера дѣсѣ шї ачеста рѣзвоїнік ка шї пѣрїнтеле сѣѣ, карїле вѣтѣндѣсе кѣ Лешїї аѣ оморѣт пре Хатманѣл Вартї, дечї дѣпре поронка Порції аѣ дѣтрат шї дѣн дѣгарїеа кѣ оцїле тѣрчешї, шї аѣ фѣкѣт шаре стрїкѣчїшї шї прадѣ, апої лѣнд пѣлчере асѣпра Релїціеї Отоманѣ, с'аѣ лепѣдат de крелїнда православноїкѣ шї de Domniea дѣрїї дѣпре 3 анї шї мерѣнд ла Царїград с'аѣ тѣрчїт, цїзмѣндѣсѣ дѣсѣ de кѣтрѣ рїѣалѣрї пентрѣ тѣлта їзѣїре че арѣта Сѣлтапѣл асѣпра лѣї, л'аѣ пѣрѣт зїкѣнд кѣ пѣ зрѣеазѣ обїрїтѣлѣї лор прекѣш сѣ кѣвїне шї л'аѣ оморѣт дїн поронка чеїзрїлор Сѣлтапѣлѣї Сѣлеїман попїеа.

25. DOMNIEA Лѣї СТЕФАН АЛ 7. 1554.

Дѣпре че Іліеш Воевод с'аѣ тѣрчїт, Поарта аѣ рѣндїт Домн кѣ дѣвоїреа воерїлор пре чел маї тѣлѣр а лѣї фрате анѣте Стефан ка сѣ окѣрѣшеаскѣ цара, каре ла дѣчепѣт с'аѣ арѣтат кѣ атѣта дрептате, вѣлѣдеѣѣ, шї фрїка лѣї Дѣмнезеѣ, дѣкѣт аѣ скос дїн поменїреа сѣлѣшїлор сѣї релїле кѣдѣтѣрї че дѣсѣфласѣ пѣртареа фрателѣї сѣѣ че с'аѣ тѣрчїт шї їарѣш с'аѣ дѣпоїт дѣн сѣфлетѣл лор драгостеа че даторнїкѣ кѣтрѣ репосатѣл Воевод Петрѣ Рареш, дечї аѣ алѣнгат дїн цара Молдовеї пре тоцї локїторїї еретїчї, шї пентрѣ кѣ тѣлцї дїн трѣншїї пѣ сѣ дѣндѣра сѣ пѣрѣсаскѣ сѣлашѣрїле лор с'аѣ вотежат. Ѓар маї пре зрѣтѣ аѣ лѣат шаре скїтѣваре ачест Домнїтор, дѣкѣт аѣ ацїзис дѣн de їстов десѣрѣнаре шї рѣзѣтцї, дезонорѣнд маї дѣн тоате зїлеле шї рѣнїнд фетеїле de пе ла варѣадїї лор, зрѣтѣрї че пе пѣтѣндѣсе сѣферї de кѣтрѣ воерї, с'аѣ зпїт кѣ тоцїї шї пѣвѣлїнд асѣпра са, кѣнд сѣ гѣсѣ дѣн велкете шѣршаве

ші дѣцѣстоаре лѣи л'аѣ вѣче сѣнт зн корт ѡнде съ афла петрекулд ла ал 3-ле ан ал Домніеі сале.

26. DOMNIA ЛѢИ АЛЕКСАНДРЪ АЛ 4. ЛЪПЪШНЕАНЪЛ 1557.

Оторънд воеріи пре Стефан Воевод с'аѣ алес Домн пре знъл нѣмѣт Жолдеа, іар алѣи дѣн тръншіи фѣцѣи фѣнд песте хотар, аѣ венѣт кѣ оцѣ стрънсъ дѣн царь шѣ аѣ фѣкѣт Домн пре Столнѣкѣл Петръл чѣ съ порѣклеа Лъпъшнеанъл, шѣ пре Жолдеа прѣнзъндъл л'аѣ дѣцѣнѣет шѣ л'аѣ кѣлѣгѣрѣт кѣ съла нѣндъл дѣн о Моностѣре. Дечѣ Александръ Воевод дѣнсодѣндсе кѣ фѣика лѣи Петръл Воевод Пареш, нѣмѣт Рѣксанда, аѣ авѣт дої фѣи пре Петръл шѣ пре Богдан. Скѣлъндѣсе апої зн стрѣнѣ анѣме Деспот, шѣ лѣнд аѣзѣтор де оасте кѣ дѣшгълѣчѣнѣи де ла Лешѣ, аѣ венѣт дѣн царь асѣпра лѣи Александръ Воевод, каре не авѣнд пѣтере потрѣвѣт де ал дѣтѣшѣна, шѣ прѣгонѣндсе де кѣтръ воерѣ, аѣ фѣцѣт ла ал 5-ле ан а Домніеі, шѣ с'аѣ дѣс ла Царѣград, ачѣста аѣ зѣдѣт Моностѣреа Слатѣна шѣ Пангараѣи.

27. DOMNIA ЛѢИ ДЕСПОТЪ ІАКОБ 1562.

Деспот Воевод че съ зѣче шѣ Іаков еар маї дѣнаѣнте нѣмѣт Васѣлі, венѣсъ прѣкѣш сѣнн шѣлѣи дѣн Островъл Сатмос, алѣи дѣнсъ дѣкредѣнѣазъ а фѣи де ла Крѣт. Че есте маї де крѣзѣт апої се поате зѣче кѣ ера Сърв фѣнд кѣ аколо аѣ фост шѣ скрѣитор ла зн погоръторѣ дѣн неамѣрѣлѣ Сървѣцѣи а Десподѣлор че съ траг дѣн спѣдъ дѣнпърътеаскъ де ла Грѣчѣи, шѣ дѣнпре тоартеа стъпънѣлѣи съѣ, фѣрѣндѣї хѣртѣле, аѣ фѣцѣт де аколо дѣн Ѣнгарѣеа ла Фердинанд Архѣдѣчѣле Австрѣеі, шѣ Реѣцеле Ѣнгарѣеі, ѡнде дѣнфѣдошѣндѣсъ пре сѣнеш ка дѣнсѣшѣ ачѣл кѣ дрѣсъле че ле фѣрасъ де ла ел, с'аѣ тѣлѣвѣт де

Принц пентрѣ къ ера неам де Деспот ши къ асемінеа вѣкленѣт аѣ дндѣлекат пре Фердинанд сѣі деіе адіѣстор ка съ стѣпъеаскъ Молдова. Лънд дар оасте Ыгъреаскъ къ сіенѣі ши Полопъ, аѣ дитрат дн царъ, кърѣеа не пѣтѣнд Александрѣ аї ста дн противъ ши вѣрѣндсѣ аѣ фѣѣт ла Царіград, ачеста днсъ лънд Domnia къ аша кпн сълнѣк, асемінеа аѣ ши стѣпънѣто, днсърчпнѣнд пре локѣиторї къ mare вѣрѣрі, ши dezвръкѣнд пѣпъ ши Сѣпнтеле олтаріѣрі де подоава лор, аѣ лват арѣпнтѣл, аврѣл ши піетріле скѣтне де не ла ікоане, каре префѣкѣндѣле дн ванї плѣте оѣілор стрѣне, чї ле адпасае дн прїжша лѣі ши ле цѣне ка съ лпѣзаскъ пѣмаї дпн ачеаш ванї, аѣ трїимес ши Сълтанѣлї шанте шїї галвїні. Іар воерїї не пѣтѣнд рѣѣда атѣтеа пелеѣїѣрі а лѣі ши рѣѣтѣдї, аѣ адзнат таїнік оѣдї дндѣлегѣндѣсе ши къ Стефан Томша Хатманѣл, карїле се афла апроане де Ністрѣ къ алтѣ аршіе ка съ ле адїсте, ши аша де кѣгрѣѣре ши дн секрет аѣ съвѣршїт планѣл лор воерїї, днкѣт Деспотѣ не авѣнд време нїчї де зн мїнѣт а съ прегѣтї ла пѣѣлїреа оѣілор рѣдїкате асѣпра лѣі, аѣ фѣѣт ши с'аѣ днкїе дн четатеа Сѣчеѣї, іар Стефан Томша вѣтѣндѣсе маї днтѣ лѣпгѣ Ністрѣ, ши оторѣнд пре зн вїновашнїк ал Реѣелї де Полонїа, чї вїне сїре адїсторѣ лѣї Деспот Воевод, аѣ адїзнс дн време ши ла Сѣчеаѣа, знде съ афла акѣм Деспотѣл Воеводѣл днкїе де воерї, ши дн атѣта л'аѣ стрѣшторїт не лок де нѣ аѣ маї авѣт че фаче, фѣрѣ пѣмаї съ іасѣ сїпгѣр ка съ кадѣ ла пічоареле Хатманѣлї Томша, каре л'аѣ тѣет къ тѣна са дрент дн доѣѣ, нїчї кѣм мїлостївїндсѣ де рѣгѣмїнтеле лѣї, стѣпънїнд ши ачеста Молдова къ рѣндѣеала ді маї сѣе дої анї.

28. DOMNIA LĂI STEFAN AL 8. TOMȘA 1564.

Стефан Воевод Томша дін Хатманѣ, п'аѣ стѣпѣнит Молдова мѣлтѣ време, центръ къ дикредитундѣсе Сѣлтана деспре челе зрмате аколо, аѣ рѣндѣит Domn дндатѣ пре Александрѣ Лѣвшнеанѣ че съ аѣла дн Цариград стѣнд, де ла дитрареа лѣи Деспот, прекаре апої л'аѣ порнит къ оасте тѣрчѣаскѣ, шї Стефан Воевод Томша не авѣнд потрѣвѣтѣ пѣтере де а съ лѣита къ арміеа днпѣрѣтеаскѣ с'аѣ темѣт съ рѣшѣе дн царѣ, че аѣ фѣцит дн Полоніеа domnind пѣмай дозѣ лѣнї.

DOMNIA LĂI A ALEXANDRĂ LĂVȘNEANĂ 1564.

Воевод Александрѣ Воевод а доза оарѣ дн Молдова къ пѣте че пѣзмѣнд пре воерї, че тѣл прїгонїсѣрѣ дн Domniea сат фоарте мѣлт сїнѣ, къ дндатѣ чї с'аѣ зїт пре трон, аѣ порочїт воерїлор че зї авѣше съ віе ла кѣрте, шї атѣрчї прегѣтїнд пѣла че авѣ а днтревзїнда асѣпра лор, аѣ днтрат еї дн палат оставїї днкїзїнд порцїле, аѣ днченѣт а късїнї, тѣнд дїн чеї маї днсѣтпацї 47 афарѣ де мѣлцї некѣпоскѣцї че с'аѣ жерївїт дн зїза ачеа фѣрѣ вїѣ, каре крѣзїме днспїшѣтїнд не мїк шї не маре, аѣ днпрѣцїет дїн тоатѣ цара, шї аѣ рѣмас четѣцїле пѣстїї, афарѣ де Хотїн знде, петѣкѣнд Domnѣл о време с'аѣ болѣвїт де тоарте, шї аѣ черѣт кълѣгѣрїеа пре каре і'аѣ шї dato Мїтрополїтѣл, дар апої дндрептѣндѣсе дѣлѣ времї дїн пакателе попорѣлї шї фѣкѣндѣсе маї вїнїшор, аѣ днченѣт іаршї рѣвѣтїцїле лѣї, къвѣтїнд пре ачеї че аѣ стѣрѣїт маї къ темейѣ де дѣнсѣл сѣл кълѣгѣреаскѣ, ка сї омаре, днспїшѣтїндѣсе апої Doamna лѣї Рѣксанда чї фѣче парѣнѣ днчестѣ планѣ, съ пѣшї пїарѣ шї ę віеада къ алцї

dîmpresu, с'ащ знит нѣ воері ші prin кін тайнік л'ащ стръвіт
дзпъ че ащ domnit 5 anі дн ал доіле Domnie.

29. DOMNIA LĂI BOGDAN AL 4. 1569.

Дъпре тоартеа лăи Александръ Воевод потривіт черіріи во-
ерілор ші ал породзлѣи, ащ рьмас тощеніторіѣ Domniei фѣл
сѣѣ Боган Воевод, фїнд днсъ не връспік, окърмѣреа цѣ-
рїи с'ащ дкредінгат мѣмеі лăи Доашней Ръксанда, ка о фе-
меіѣ вреднікъ чі ера, дар дъпре зн an ші кѣтева лъні мърінд
еа, ащ рьндзїт Поарта пре Іоан Воевод Тїранѣл ші ащ скос
пре Богдан Воевод петгрѣ кѣвѣнтѣл не връспічіей, каре апої
ащ трекѣт дн Полоніеа, авьнд аколо дозѣ дн прїтате кѣ
Кнежіи Полоніей, знде днсърьндѣсе дзпъ мѣмеі лъні ші ел
ащ мърїт рьмлїнд фѣл сѣѣ Александръ кѣ не рефа. дн Богдан
че ащ венїт дн Молдова dîmpresu, Костан. Воевод Вїн-
тїль ла 1608, ші dîn трънсѣ се траг Богдънеї dîn Мол-
дова дзпъ зпїда фаміліей лор.

ПАРТЕА XIV.

Деспре а 4а реФортѣ дн Молдова.

30. DOMNIEA LĂI IOAN TIRANĂL 1570.

Ачест Іоан Воевод ал кѣи фїчор ера сеащ де знде сѣ тра-
де неамѣл лăи нѣ сѣ цїе де істов, Хронїкѣл Молдовеї Дре-
кі Ворнікѣл зїче кѣ с'ар траде dîn Арменї, тар історїчїи По-
лонї аратѣ кѣш кѣ ар фї фечор дн не лецївїре пьскѣт де зн
Стефан Воевод, зпѣл днсъ dîn тръншїи ші анѣме Вагні скріе,
дн хронїка са картеа 21, капѣ 20, кѣ ар фї Леах dîn пар-
теа че сѣ кема Mazovia, ші кѣ ащ фост дн слѣжѣѣ ла Во-